

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

מכיון שלאחרי ריבוי הדיבורים והפעולות כו' עדיין לא בא משיח צדקנו, חרי, אין ברירה אחרת אלא להתנהג באופן של "ווילדקייט", ע"פ שו"ע כמובן, אבל, באופן שלמעלה מסדר מסודר כו'

ראה עמוד 8

ערב שבת קודש פ' וישלח, ט"ו כסלו
הי' תהא שנת סגולות בכל
שנת הקהל

ש"צ

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש
לכ"ק אדמו"ר שליט"א
מלך המשיח
מהרה יגלה אכי"ר

לעילוי נשמת
הרה"ת ר' רחמים ב"ר יואב ע"ה
אנטיאן
נפטר בדמי ימיו - בליל שמע"צ ה'תשס"ב
ת. נ. צ. ב. ה.

בחסות:
'קרן המיליון'
שע"י 'מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח'

וויטער לערנען און ווידער לערנען

לקראת חג הגאולה י"ט כסלו – ר"ה לחסידות, הננו מביאים בזאת צילום נדיר ומיוחד (מוקטן) מהגהת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א על קטע משיחת כ"ף מנחם-אב ה'ש"ת – אודות הצורך והמעלה בלימוד החסידות (הקטע נדפס בלקו"ש חט"ז ס"ע 539 ואילך, וכן ב"שיחות קודש" ה'ש"ת ע' 129 ואילך)

להלן פענוח הצילום כפי שמופיע לפנינו (הכתי"ק בא בהדגשה):

אז עס איז געווען שנים כתקונן, איז געווען גאנצע הכנות אויף לערנען חסידות אָדער אויף אַרײַנגיין אויף יחידות, ווי דער רבי האָט דערציילט אַז דער חסיד האָט זיך מײַן געווען אַזוי פיל יאָרען, און דער חסיד אַזוי פיל, מײַן קען מען ניט אָפּלייגען. מ'דאַרף לערנען דעם רבי'נס חסידות, און ווייטער לערנען און ווידער לערנען, וועט שוין דער רבי אַרויס שלעפּן אים פון אַלע בלאַטעס.

אויף קבלה איז דאָך געווען גאָר גוואַלדיקע זהירות. בזמן הרמב"ם כמבואר בשיחות* ואח"כ בזמן האריז"ל שהצריכו כמה הקדמות ללימוד הקבלה אמירת יה"ר. אפי' הבעש"ט לא רצה שילמדו קבלה מי שאינו יודע להפשיט שמה יגשימו כמובא מהצ"צ (בסהמ"צ שרש מצות התפלה ס"ב), וידוע ג"כ הסיפור מהקפידה על הה"מ שהצילו אדה"ז (התמים ח"ב ע' מט), אבל אדה"ז והבאים אחריו האָבן געגאָסן, אבל בכ"ז הי' כמה הכנות כנ"ל, ובפרט כאשר יתבונן במצבו אליבא דנפשי' קען ער דאָך טראַכטן באַ זיך: ווי איז ער שייך צו לערנען חסידות, ובפרט נאָך לפעול על הזולת? איז אויף דעם זאָגט מען אים אַז ער זאָל לערנען דעם רבי'נס חסידות, האַלטן זיך אָן דעם רבי'נס קליאַמקע, איז המאור שבה, דער עצם פון דעם רבי'ן וואָס ער האָט אַרײַנגעלייגט אין זײַן תורה מחזירו למוטב. וואָרעם אַזוי איז אויך באַ אַ רבי'ן מיט חסידים אויב אפי' באַ עם איז נאָך פאַראַנען ספיקות צי דער רבי איז דער בעל הבית גאָר אויף אַלץ, און דער רבי קען אַלץ און במילא קען ער זיך ניט אויסבאהאַלטן פון רבי'ן, וואָס דאָס הייסט דאָך אַז באַ עם פעלט אין דעם "אנכי ולא יהי' לך" וואָרום אפילו ע"פ נגלה איז החולק על רבו כחולק על השכינה** מ"מ זאָל ער זיך האַלטן אָן דעם רבי'נס קליאַמקע און לערנען זײַנע חסידות, זײַן מיט דעם רבי'ן אויף אײַן וואָגן, איז יעמולט הגם דאָס איז דאָך מערניט ווי תורה, תרי"א, אָבער אויף דעם שטייט תורה צוה לנו משה.

(1) מכאן (כל התיבות שהודגשו בתחילת הקטע) עד "אחריו האבן", נכתבו ע"י כ"ק אד"ש מה"מ בדף אחר ובתוך השיחה כתב אות ט והקיפה בעיגול להורות ששייך לכאן. התיבות "געגאסן . . דפשי" - חסר בהצילומים שלפנינו. המו"ל.

(* ס' השיחות קיץ ה'ש"ת ע' 41.

** סנהדרין ק. א. וראה ברכות כז, ב.

להביא ההתגלות בפועל בעולם

כבר נגמרו ונשלמו כל הענינים גם מצד (וב)העולם והכל מוכן לביאת המשיח • ומזה מובן שהמשך העבודה שלאח"ז (כל זמן שמשיח צדקנו מתעכב מאיזו סיבה (בלתי ידועה ומובנת כלל)) אינו "עבודת הבירורים" (שהרי כבר נסתיימה ונשלמה עבודת הבירורים), אלא, עבודה מיוחדת להביא ההתגלות בפועל בעולם • בימינו אלה ממש צריכים רק לפתוח את העיניים ולראות את המציאות בפועל ממש – היינו שיושבים יחד עם הקב"ה ב"שולחן ערוך" לסעודת הנישואין, הסעודה דליתן ושור הבר ויין המשומר • קטעים משיחת ש"פ וישלח, ט"ז כסלו ה'תשנ"ב - מוגה

. . אף שמצד יעקב נגמרו ונשלמו כל עניני הבירורים וכבר אז (כשוישלח יעקב) היתה יכולה וצריכה להיות הגאולה [שלכן שלח מלאכים לעשו להודיע שהגיע הזמן ד'ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו", ו"ביקש לישב בשלוה"!. מ"מ, לא בא ענין זה בפועל מצד (וב)העולם.

אבל, לאחרי "מעשינו ועבודתינו" דכל בני' במשך כל הדורות, כולל ובמיוחד לאחרי גילוי תורת החסידות בי"ט כסלו, שאז התחיל עיקר הענין ד"פוצו מעינותיך חוצה"¹, ומוסיף והולך ע"י רבותינו נשיאינו מדור לדור, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שעל ידו הופצו המעיינות חוצה בכל קצוי תבל – כבר נגמרו ונשלמו כל הענינים גם מצד (וב)העולם, כפי שהודיע והכריז שכבר נשלמו כל עניני העבודה, גם "צחצוח הכפתורים",

והכל מוכן לביאת המשיח. ומזה מובן שהמשך העבודה שלאח"ז (כל זמן שמשיח צדקנו מתעכב מאיזו סיבה (בלתי ידועה ומובנת כלל)) אינו "עבודת הבירורים" (שהרי כבר נסתיימה ונשלמה עבודת הבירורים)², אלא, עבודה מיוחדת להביא ההתגלות בפועל בעולם.

ויש לומר, שהמעלה המיוחדת בדורנו זה מרומזת בהפטרות דפרשת וישלח – "והי' בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש גו' וירשו הנגב את הר עשו כו' וגלות גו' עד צרפת גו' ירשו את ערי הנגב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו":

מהחידושים של (יוסף וההמשך ד)-"בית יוסף" שבדורנו (כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ששמו הראשון יוסף), לגבי הדורות שלפנ"ז עד לדורו של רבינו הזקן ("בית

(לברר את עשו), אלא עסק ב"העלאת מ"ן להמשך מ"ד דמקיף דתהו" ע"י המנחה (תו"א פרשתנו כד, רע"ד). (3) עובדי' א, יח ואילך.

(1) ראה ספר השיחות תורת שלום ס"ע 112 ואילך.

(2) במכ"ש וק"ו מאופן עבודתו של יעקב לאחרי שחשב שעשו נתברר כבר, גם לאחרי ששבו המלאכים ואמרו שלא נתברר עדיין כלל – שלא עסק ב"עבודת הבירורים"

יעקב⁴) – שעל ידו נעשה הפצת המעיינות חוצה בכל קצוי תבל ממש, עד לחוצה שאין חוצה ממנו, כמדנית צרפת, אשר, בזמנו של רבינו הזקן (וכן בזמנם של רבותינו נשיאנו שלאח^ז) לא ה' גילוי בקביעות כ"כ הפצת תורת החסידות במדינת צרפת, להיותה תחתון למטה (ועד כדי כך שרבינו הזקן חשש לנצחונה של צרפת כו⁵), ודוקא בדורנו זה, ע"י "בית יוסף", נעשה גילוי הפצת המעיינות גם במדינת צרפת⁶, ביסוד שם ישיבת "תומכי תמימים" ע"ד כבליבאוויטש, ולכן, הגיע בפועל הזמן ש"ירשו את ערי הנגב", "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו".

ויש להוסיף ולהעיר ע"ד הרמז:

"צרפת" בגימטריא שבע מאות ושבעים (770), השלימות דמספר שבע, כפי שכל א' כולל מעשר (שבעים), וכפי שכל א' כולל ממאה (שבע מאות), ושניהם יחד (שבע מאות ושבעים), וי"ל שבזה מרומז שבהבירור דמדינת צרפת, נגמר ונשלם בירור העולם שנברא בשבעת ימי הבנין בכל הפרטים ופרטי פרטים.

ולהעיר, שהבירור ד"צרפת" שמספרו "770" נעשה ע"י (ה"להבה" שמאירה מ)-"בית יוסף", ועד לבית יוסף כפשוטו, הבית שבו

בחר ועד שקנהו ובו חי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בעשר שנים האחרונות בחיים חיותו בעלמא דין, ומשם הולכת ונמשכת ("מוסיף והולך") העבודה ד"בית יוסף" – שמספרו (מספר הבית כפשוטו) "770"⁷.

ובעומק יותר – "צרפת" אותיות "פרצת", שבזה מרומז גילוי והפצת המעיינות הוא בצרפת – פריצת כל הגדרים, ולא רק באופן שמצד פריצת כל הגדרים דהמעיינות באים הם גם בתחתון שאין תחתון למטה ממנו, אלא יתירה מזה, שענין זה הוא גם מצד התחתון, כמודגש בכך ש"צרפת" אותיות "פרצת"⁸, ועי"ז נעשה "פרצת"⁹ ע"ד פרץ¹⁰, "זה משיח, שנאמר¹¹ עלה הפרץ לפניכם"¹².

ובדורנו זה גופא ניתוסף עוד יותר בכהנ"ל כש"קיימא סיהרא באשלמותא" דחודש כסלו בשנה זו:

ידוע ומפורסם הר"ת דשנה זו – "הי' תהא שנת נפלאות בה", "בכל (מכל כל)¹³", היינו, שהשנה עצמה וכל הענינים שבה הם באופן של "נפלאות", "פלא" שלמעלה מנס¹⁴, ו"פלאות" לשון רבים, ועד "נפלאות", נו"ן פלאות¹⁵, ולכל לראש והוא העיקר – "כימי צאתן מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹⁶ ("נפלאות" גם לגבי יצי"מ¹⁷).

(10) "פרץ על שם הלבנה בנפרצת לעתים ונבנית לעתים" . . . – וי"ל ש"נפרצת" (פירצה, מיעוט הלבנה) הוא גם משלון פריצה, שבזה מרומז שבמיעוט הלבנה (בחציו השני של החודש) נכלל גם פריצת גדר הלבנה שמקבלת מן החמה להיות כמו החמה.
 (11) מיכה ב, יג.
 (12) אגדת בראשית ספס"ג. וראה ב"ר ספפ"ה ובפרש"י.
 (13) נוסח ברכת המזון, וראה ב"ב טז, סע"ב ואילך.
 (14) ראה לקו"ש חט"ו ע' 368 הערה 16. וש"נ.
 (15) זח"א רסא, ב.
 (16) מיכה ז, טו.
 (17) ראה אוה"ת נ"ך עה"פ (ע' תפז). וש"נ.

בביהמ"ק¹⁷.

ה. מובן וגם פשוט, שעצם הענין דהקהלת קהילות בישראל לדרוש בעניני תורה ויראת שמים – **חיוב גמור** הוא **בכל הזמנים** (לא רק במוצאי שמיטה, בחג הסוכות), **בכל המקומות** (לא רק בביהמ"ק), ועי"ז **כאו"א מישראל** (לא רק ע"י המלך), שהרי, כאו"א מישראל, בכל מקום ובכל זמן, חייב לקיים את הציווי "הוכח תוכיח את עמיתך"¹⁸, "ואהבת לרעך כמוך"¹⁹, ע"י הפצת התורה והיהדות, "לחזק דת האמת".

ולכן, כשיש אפשרות להוסיף בהתעוררות וחיזוק בני" בעניני תורה ויראת שמים מצד הענין ד"הקהל את העם גו' ליראה את ה"²⁰ – לא בתור זכר למצות הקהל שהיתה בזמן הבית, כי אם, מצד החיוב הכללי שכאו"א מישראל צריך לעשות כל מה שביכולתו להשפיע על הזולת בכל עניני תומ"צ – הרי זה דבר הכי מוכרח, ודבר הכי טוב ונכון כו', בכל הזמנים, ועאכ"כ מצד הנתנית-כח מיוחדת בשנת הקהל, שבודאי ובודאי יש להוסיף בכל פעולות אלו ביתר שאת וביתר עוז.

ומזה מובן, שכל השקו"ט האמורה אינה שייכת להתעוררות בנוגע לפעולות ד"הקהל", להקהיל כו"כ מישראל ולעוררם בעניני יהדות, תורה ומצוות¹. **ואדרבה** – הסיבה לכך שמזכירים שקו"ט הנ"ל, היא, כדי שאם יבוא מישהו ויטען, היתכן שמרעישים אודות הענין ד"הקהל", בה בשעה שבזמן הזה אי-אפשר לעשות "הקהל" [אע"פ שהסיבה האמיתית לטענתו אינה אלא מפני שדרכו לומר על כל דבר "איפכא מסתברא", ואין כאן המקום להאריך בזה] – יאמרו לו: אינך מחדש מאומה! הכל יודעים שבזמן הזה לא שייך לקיים מצות הקהל, אבל, לא מכח מצות הקהל קאתינן, כי אם, מצד החיוב התמידי לעורר יהודים לעניני תומ"צ, כנ"ל בארוכה.

ולכן, יש להוסיף ולהרעיש אודות הפעולות ד"הקהל", מלי להתפעל מאלו שעושים "ליצנות", "אל יבוש מפני המלעיגים"²¹, ומובטח לו שיצליח בכל הפעולות בזה, כמארז²² "הבא לטהר"²³ מסייעין לו, כולל הדיוק "מסייעין" לשון רבים, דקאי גם על המעשים טובים שלו²⁴, היינו, שהתחלת הפעולה בזה מוסיפה סיוע בהמשך הפעולות, שתהיינה בהצלחה רבה ומופלגה.

(קטעים משיחת ש"פ בראשית (התוועדות ה' – המשך לשמח"ת) ה'תשמ"ח – בלתי מוגה)

(17) וע"ד "שמור רגלך כאשר תלך את בית האלקים" (קהלת ד, יז. וראה ברכות כג, א); "הוקר רגלך מבית רעך" (משלי כה, יז. וראה חגיגה ז, א).	האלה ליראה את ה".
(21) ראה טושו"ע ואדה"א או"ח בתחלתו.	ראה שבת קד, ו. וש"נ.
(18) קדושים יט, יז.	כולל הדיוק "לטהר, שהוא פועל יוצא, דמשמע לטהר את אחרים" (לקו"ת שמע"צ פח, ב).
(19) שם, יח.	ראה שיהת ש"פ בראשית התוועדות א' ס"ח ('התוועדות' שם ע' 337).
(20) תוכן ונקודת כל עניני התומ"צ – כמ"ש (ואתחנן ו, כד) "ויצונו ה' לעשות את כל החוקים	

מוקדש לעילוי נשמת ר' **רחמים** ב"ר **יואב** ע"ה **אנטיאן** – נפטר ליל שמע"צ ושמח"ת ה'תשס"ב יח"ד שתיכף ומיד יקויים העורר "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

ג. [.] ויש לומר הביאור – ובהקדמה:

הפירוש ד”זכר” הוא – שהדבר עצמו אינו קיים, שלכן, עושים פעולה מסויימת שעל ידה ישאר “זכר” להדבר. משא”כ כאשר הדבר עצמו (ועכ”פ – נקודתו העיקרית) קיים, אזי, אין צורך ולא שייך לעשות “זכר”.

וע”ד מארז”ל¹¹ על הפסוק¹² “וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור”, “לא נאמרה זכירה ביצחק, אלא אפרו של יצחק נראה לפני צבור ומונה על המזבח”.

ומזה מובן, שהמושג “זכר למקדש” אינו שייך כי אם בפעולה שחסר בה הענין העיקרי שהי’ במקדש, שלכן, אין זה אלא “זכר (למקדש)” בלבד, משא”כ בפעולה שיש בה הענין העיקרי שהי’ במקדש, שאז, אין זה “זכר (למקדש)”, אלא, הדבר עצמו ממש¹³.

ד. [.] ע”פ יש לבאר גם בנדוד – שלא שייך עשיית “זכר” ל”הקהל”:

הענין העיקרי ד”הקהל”, הוא – “הקהל את העם האנשים והנשים והטף גו’ למען ישמעו ולמען ילמדו גו’ ליראה את ה’ אלקיכם כל הימים”, “לחזק דת האמת”¹⁴; ואילו כל פרטי הדינים, “המלך הוא שיקרא באזניהם, ובעזרת נשים היו קורין וכו” – אינם אלא **תנאים** בהמצוה, אשר, גם אם הם לעיכובא, אינם אלא תנאים בלבד, ולא עיקר המצוה¹⁵.

ונמצא, שכאשר מקהילים האנשים והנשים והטף ומרזים אותם למצות ומחזקים ידיהם בדת האמת, אלא, שאין הדבר נעשה בביהמ”ק, ע”י המלך – הרי, אף שחסרים התנאים המעכבים קיום המצוה, ישנו **עיקר** הענין ד”הקהל”, “הקהל את העם גו’ ליראה את ה”.

ומכיון שכן, הרי, לא שייך לעשות “זכר” ל”הקהל”¹⁶ – דממה-נפשך: הפעולה דהקהלת העם, לזרזם למצוות ולחזק ידיהם בדת האמת – אינה “זכר” בלבד, אלא, זהו עצם הענין ד”הקהל את העם גו’ ליראה את ה” (אף שבודאי לא יצא י”ח מצות הקהל בהעדר הפרטים המעכבים); ואילו בהעדר הענין העיקרי ד”הקהל את העם גו’ ליראה את ה” – לא נשאר אפילו “זכר” בלבד.

ולכן, במשך כל הדורות דזמן הגלות לא מצינו מעמד של הקהל במוצאי שמיטה – מכיון שלא שייך לעשות “זכר” בלבד, כי אם, עצם הענין ד”הקהל”, שאין לעשותו בזמן הזה, ללא ביהמ”ק ומלך כו’, כדי שלא יהי’ לזלזול, ח”ו, בקדושת המעמד הנעלה והנשגב ד”הקהל”

11 הערת המו”ל: כן הובאה דוגמה בהשיחה מקרבן פסח שאין עושים לו “זכר” בזמן הזה ע”י אכילת בשר כיון ש”נראה כאוכל קדשים בחוץ” למרות שהבשר אינו דומה לקרבן פסח כלל, אבל כיון שענינו העיקרי של קרבן פסח הוא אכילת בשר לכן נאסר לאכול כל מין שהוא (ראה בארוכה בהשיחה – ‘התועדויות’ תשמ”ח ח”א ע’ 368 סל”א ואילך).

12 ת”כ ופרש”י עה”פ.

13 בחוקתי כו, מב.

14 רמב”ם הל’ חגיגה פ”ג ה”ו.

15 ראה גם לקו”ש חל”ד ע’ 211 ואילך.

16 דוגמא לדבר – ע”ד הצחות – הפתגם הידוע שבענינים מסויימים (שאינו כאן המקום לפרטם מטעמים המובנים) לא שייך לומר ש”העושה עצמו כא’ מהם אינו מת מן הזקנה עד שיהי’ כ” מהם”, כי, כש”עושה עצמו כא’ מהם” ה”ה **כמותם ממש**, כלומר, ענין פלוני לא ניתן לחיקוי (נ”אכמאכ”ן), כי, החיקוי הוא הוא הענין עצמו. ועד”ז בנדוד”ה, שלא שייך נ”אכמאכ”ן הענין ד”הקהל”.

ובשנה זו עצמה כבר “קיימא סיהרא באשלמותא” דחודש השלישי (שלימות של ג’ חדשים, “בתלת זמני הוי חזקה”¹⁸), ועומדים בסמיכות ליום השלישי בחודש השלישי, מתן תורה דתורת החסידות¹⁹, התחלת הגילוי דתורתו של משיח, שאז יהיו הנישואין דהקב”ה וכנס”י באופן ש”והי’ אור הלבנה כאור החמה”.

. . ויש לקשר זה עם דרושי חתונה שאמרם כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו²⁰ (שנדפסו מחדש ובתוספת ביאור כו’²¹) – דרושים בתורת החסידות השייכים לחתונה – שבזה מודגשת ביותר השייכות לחתונה דכנס”י עם הקב”ה לימות המשיח, שאז יהי’ עיקר ושלמות הגילוי ד”תורה חדשה מאתי תצא”.

ומזה מובן שבימינו אלה ממש צריכים רק

18 ב”מ קו, רע”ב. ושי”ן.

19 ובשנה זו מלאו **תשעים** שנה להכרזה ש”ט כסלו הוא ראש השנה לתורת החסידות (ט”ז כסלו תרט”ב – תשנ”ב), שמאז ניתוסף “שטרעס” מיוחד בהפצת המעיינות הוציג ע”י “חיילי בית דוד” שלוחמים “מלחמת בית דוד” ונמצאים את אלה “אשר חרפו עקבות משיח” (כדברי כ”ק אדנ”ע בהשיחה הידועה) – כפי שכבר נעשה בשלימות בסיומה של שנת הפ”ט שמסיימים מזמור פ”ט (בגימט’ פדה) בתהילים באופן ד”ברוך ה’ לעולם אמן ואמן”, ועתה נמצאים בשנת הצד”ק, הקשורה עם ביאת משיח צדקנו ובנין ביהמ”ק השלישי, כסיום וחיותם מזמור צד”ק בפסוק “יהי נועם גו’ ומעשה ידיו כוננה”, שקאי על השראת השכינה בביהמ”ק השלישי (מדרש תהילים עה”פ), שזהו”ע הנישואין דהקב”ה וכנס”י, כדאיתא במדרש (שמור”ך פ”ג, ז) בנוגע להמשכן, ושלמותו בביהמ”ק השלישי (וראה בשוה”ג להערה הבאה).

20 בהחתונה ד”בית יוסף” בשנת תרפ”ט*.

21 ביום א’ פ’ וישב, **טו”ב** כסלו – נתן כ”ק אדמו”ר שליט”א לכל אחד ואחת שיחיו “קונטרס דרושי חתונה”, בצירוף שתי שטרות של דולר לצדקה (המו”ל).

* להעיר מהשייכות דשנת תרפ”ט ל”צפנת – שהשלימות דהסי” - (שכל א’ מהתשעה כולו מעשר) היא צ’, ד”ל שבה מוזמן שבשנת הצד”ק נעשת שלימות הנישואין, שהו”ע ענין הנישואין דכנס”י עם הקב”ה.

לפתוח את העיניים ולראות את המציאות בפועל ממש²² – היינו שיושבים יחד עם הקב”ה (“ישראל וקוב”ה כולא חד”) ב”שולחן ערוך”²³ לסעודת הנישואין, הסעודה דלוינת ושור הבר ויין המשומר, שבסיומה “אומר לו (הקב”ה) לדוד (דוד מלכא משיחא) טול (כוס של ברכה) וברך, אומר להן, אני אברך ולי נאה לברך, שנאמר²⁴ כוס ישועות אשא ובשם ה’ אקרא”²⁵.

והמעשה הוא העיקר²⁶:

. . בימי הגאולה י”ט וכ”ף כסלו, והמשכם בימים שלאח”י עד לימי חנוכה – יש לערוך התועדויות חסידיות²⁷ (“חסידישע פארבריינגענישן”) בכל מקום ומקום, בכל מדינה, בכל עיר ובכל שכונה כו’, ולא רק התועדויות גדולות במקומות מרכזיים

22 כלומר לא זו בלבד שששלמה העבודה וצריכים לפעול הגילוי בעולם (כנ”ל), אלא יתירה מזה, שישנו כבר בפועל ובגלוי, וצריכים רק לפתוח את העינים, כי **מכבר נתן לכם** . . עינים לדאות”.

23 ובפרט לאחר שלמות העבודה בכל הדורות בקיום ה”שולחן-ערוך” (דה”בית יוסף”) עם ה”מפה” שעל ה”שולחן-ערוך” (הגהות הרמ”א על השו”ע דהב”י) – כידוע הרמז במ”ש “ובני ישראל יוצאים ביד רמה”, שרומז על הרמ”א, שלאורו הולכים כל בני כנס”י* עד סוף כל הדורות, ועי”ז יוצאים מהגלות אל הגאולה.

24 תהלים קטז, יג.

25 פסחים קטז, ב.

26 אבות פ”א מ”ז.

27 להעיר מפתגם בעל הגאולה ע”ד גדל הפעולה דהתועדויות חסידיות יותר מפעולתו של מלאך מיאכל (אג”ק שלו ח”ג ע’ תיג. ושי”ן).

* כולל גם אחריו בני” הספרדים – כפי שמצינו בנר חנוכה שגם הספרדים (שנדודו כלל נוהגים כהב”ח) נוהגים כהרמ”א, וכן לאידך, שהאשכנזים נוהגים כהספרדים, כמודגש בפסק הרמ”א כדעת התוס’ ולא כדעת התוספות (ראה ט”ז א”ח ר”ס תועגא). - ולהעיר גם מהפסוק פרת יושלח: “גלות גו’ צרפת (אשכנז) וגלות ירושלים אשר בספרד ירשו את ערי הנגב”, החיבור והאיחוד דאשכנזים וספרדים בבית ירושת אחס, ששייך לתוכן הענין דהדלקת נרות חנוכה “על פתח ביתו מבחוז”ן, כדי להאיר את החושך (ימשמשקע החתונה), “עד לכליא גגלא דתתודא”.

מדוע אין עושים “זכר” להקהל?

א. בנוגע למצות הקהל – כותב הרמב”ם¹: “מצות עשה להקהל כל ישראל אנשים ונשים וטף בכל מוצאי שמיטה בעלותם לרגל, ולקרות באזניהם מן התורה פרשיות שהן מזרזות אותן במצוות ומחזקות ידיהם בדת האמת, שנאמר² מקץ שבע שנים במוצאי שנת השמיטה בחג הסוכות בבוא כל ישראל לראות וגו’ הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרך אשר בשעריך וגו’”.

וממשיך לבאר פרטי הדברים³ – “אימתי היו קורין, במוצאי יום טוב הראשון של חג הסוכות, שהוא תחילת ימי חולו של מועד של שנה שמינית. והמלך הוא שיקרא באזניהם. ובעזרת נשים היו קורין כו’”, “כיצד הוא קורא, תוקעין בחצוצרות בכל ירושלים כדי להקהל את העם, ומביאין בימה גדולה, ושל עץ היתה, ומעמידין אותה באמצע עזרת נשים, והמלך עולה ויושב עלי’ כדי שישמעו קריאתו וכו’”.

ומצוה זו אינה אלא בזמן שישראל על אדמתן⁴, משא”כ לאחר שחרב ביהמ”ק וגלו ישראל מעל אדמתם כו’, בטלה מצות הקהל.

ב. ולכאז’, צריך עיון בביאור הטעם שאין עושים בזמן הזה **זכר להקהל** שהי’ בזמן הבית⁵. דהנה, מצינו בכמה ענינים שעושים זכר למקדש, ולדוגמא: “בראשונה הי’ הלולב ניטל במקדש שבעה ובמדינה יום אחד, משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא לולב ניטל במדינה שבעה **זכר למקדש**”⁶, וטעם הדבר – “מגלן דעבדינן זכר למקדש, דאמר קרא⁷ . . . ציון היא דורש אין לה, מכלל דבעי דרישה”⁸. ועד”ז בכמה ענינים כיו”ב⁹.

ועפ”ז, מדוע לא תיקנו לעשות זכר גם למצות הקהל – שהרי, במשך כל הדורות (מאז החורבן), לא מצינו שבחג הסוכות דמוצאי שנת השמיטה¹⁰, התקיים מעמד של “הקהל”, זכר להקהל שהי’ בזמן הבית?

ויתירה מזה: מכיון שמצות הקהל היא “עמוד חזק וכבוד גדול בדת”⁴ – הרי בודאי היו צריכים לעשות זכר להקהל, במכ”ש וק”ו מעשיית “זכר למקדש” במצוה פרטית כנסית לולב.

ובהתוועדויות אלו יעוררו ויתעוררו³² (“איש את רעהו יעזורו”³³) להוסיף בג’ הקוין דתורה עבודה וגמ”ח, כדרשת חז”ל³⁴ על הפסוק “פדה בשלום נפשי”, “כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים ומתפלל עם הציבור מעלה אני עליו כאילו פדאני לי ולבני כו’”, ועוד והוא העיקר, לא רק “כאילו פדאני לי ולבני”, אלא “פדאני לי ולבני” **בפועל ובגלוי**.

ובפשטות – שתיכף ומיד ממש (בהמשכה של התוועדות זו, עוד לפני תפלת המנחה) מתקיימת בקשת יעקב (בשם ועבור ובשליחות כביכול דכאז”א מישאל) “לישב בשלוה” (שקורין במנחה) **בפועל ובגלוי** (כיון שכבר לפני”ז נתקיים העידן “ועלו מושיעיים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה’ המלוכה”), ונתקיים “אך צדיקים גו’ ישבו ישרים את פניך”³⁵, בביהמ”ק השלישי, ושם תערך ההתוועדות הגדולה דחנוכת ביהמ”ק השלישי במעמד כל בניי “כל יושבי עלי”³⁶, עוד לפני ימי חנוכה, ובימי חנוכה יתוסף עוד יותר (“מוסיף והולך”) בשלימות הגאולה באופן ד”לכו מחיל אל חיל יראה אל אלקים בציון”³⁷.

ועיקריים, אלא בכל מקום ומקום כפשוטו, כולל גם שבכל מקום פרטי תהי’ ההתוועדות באופן של “עיקר” (ולא באופן שמקום פלוני הוא “עיקר”, משפיע, ומקום פלוני הוא “טפל”, מקבל), ולא זו בלבד שאין זה גורע בה”עיקר” שבמקום שני, אלא אדרבה, שעי”ז ניתוסף יותר בשאר המקומות, בבחינת “קנאת סופרים תרבה חכמה”²⁸, ועד **שכולם** נעשים בבחינת “עיקר”, ועד ל”עיקר שבעיקר” – שאינו צריך לקבל השפעה ממקום מרכזי ועיקרי, כיון שנעשה בעצמו כמו המקום המרכזי והעיקרי, ע”ד ובדוגמת שלימות הלבנה שהיא (לא רק בבחי’ מקבל, אלא) כמו החמה.

וכדאי ונכון **שכאז”א** יערוך התוועדות (ומה טוב – ג’ התוועדויות²⁹, “בתלת יזמני היא חזקה”) – עם עצמו (בכל עשר כחות נפשו³⁰), עם בני ביתו, עם חבריו וידידיו וכיו”ב – כדי להדגיש עוד יותר שכאז”א הוא גם משפיע (ע”ד שלימות הלבנה שנעשית כמו החמה), וכמ”ש³¹ (בשלימות להגאולה) “והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם”.

(28) ב”ב כא, סע”א. כב, רע”א. וראה אוה”ת ויצא ריח, ב ואילך.
 (29) אחת בעצמו ושתים ע”י שלוחיו, או שמשתתף בעצמו בשלשתן כיון שנערכות בזמנים שונים – בליל י”ט כסלו, ביום י”ט כסלו, ובפרט קרוב לסימו ובאופן שיומשך גם בליל כ’ כסלו.
 (30) ראה “התמים” ח”ב סע”מ מה ואילך. לקו”ש ח”ב ע’ 497 ואילך.
 (31) מלאכי בסופו.
 (32) ובלשון הרב הוא בעל הגאולה: “זה היום . . . אשר בו . . . יתעוררו אלפי לבבות בישראל לתשובה ועבודה שבלב כו’” (לקו”ד ח”א יט, ב).
 (33) ישע”י מא, ו.
 (34) ברכות ח, רע”א.
 (35) תהלים קמ, יד.
 (36) ערכין לב, סע”ב.
 (37) תהלים פד, ח.

(1) הל’ חגיגה רפ”ג.
 (2) וילך לא, י-יב.
 (3) שם ה”ג-ד.
 (4) חינוך מצוה תריב.
 (5) ראה בכ”ז – קובץ הקהל (י-ם תשל”ג). וש”נ.
 (6) משנה – ר”ה ל, א. סוכה מא, א.
 (7) ירמ” ל, ז.
 (8) גמרא – ר”ה וסוכה שם.
 (9) ראה אנציק’ תלמודית ערך ביהמ”ק – זכר למקדש (ע’ רמ-רמא). וש”נ.
 (10) ע”ד ובדוגמת מצות שמיטה, שקיומה (בארץ ישראל) גם בזמן הזה – מדרבנן עכ”פ.
 ולהעיר מהדעות שהקהל תלוי בשמיטה, ובזמן שאין השמיטה נוהגת אלא מדבריהם, אף הקהל אינו אלא מדבריהם, ולכן, לדעת הסוברים ששמיטה אף בזמן בית שני לא נהגה אלא מדבריהם, אף הקהל לא נהג אלא מדבריהם (ראה אנציק’ תלמודית ערך הקהל ע’ תמד. וש”נ).

מדור ה”דבר מלכות” מוקדש לזכות החתן התמים **אורי אהרן יואל שי זיסק** והכלה המהוללה **בתי רות תתי שולץ** – לרגל נישואיהם שיהיו בשעה טובה ומוצלחת יחד’ שיבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה – זוהי תורת התסידות, כרצון ולנחת-רוח כ”ק אדמו”ר שליט”א משיח צדקנו ולזכות אחיו ואחיותיו וכל משפחת זיסק שי, לברכות עד בלי די

הילדים של היום זה לא הילדים של פעם...

תרגום חפשי ללשון הקודש – בעריכת מערכת "יחי המלך"

כאשר יעקב פגש את עשו¹, הוא (יעקב) ה' מוכן כבר ללכת אל הגאולה האמיתית והשלימה, והטעם שלא יכול עדיין ללכת אז אל הגאולה, כפי שהוא אמר לעשו: "כי הילדים רכים גו"².

ומזה מובן, שכשיגיע הזמן שיצטרפו כבר ללכת אל הגאולה האמיתית והשלימה – הילדים לא יהיו "רכים".

שכן עכשיו, ברגעים האחרונים בגלות, שהנה זה משיח צדקנו בא ("אָט קומט משיח צדקנו") – אזי הילדים שפעם היו "רכים", עתה אינם "רכים", והם מחכים למשיח בתשוקה גדולה³.

ולא רק שמחכים לו, אלא גם **תובעים** שכבר יבוא, וצועקים ושרים את-זה בשמחה גדולה, ובשפת המדינה כדי שגם גוים ישמעו ויבינו זאת.

ובודאי שאבינו שבשמים השומע איך שהילדים צועקים ושרים זאת – יקיים את ה"נער ישראל ואוהבהו"⁴ ויוציאם מהגלות ויביאם אל הגאולה האמיתית והשלימה,

ובזכותם – יוציא גם את "זקנינו", כיון ש"הם (הילדים) הכירוהו תחלה"⁵,

וכולם ביחד ילכו לקבל את פני משיח צדקנו.

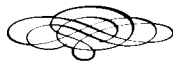
[כ"ק אדמו"ר שליט"א החל לנגן "זוי וואָנט משיח נאָו".]

(תרגום חפשי משיחת ש"פ וישלח, י"ד כסלו ה'תשמ"א – בלתי מוגה)

1) פרשתנו לג, ד. 4) הושע יא, א.

2) שם, יג. 5) שמו"ר פ"א, יב.

3) בכ"ז ראה גם ב"יחי המלך" שו' ע' 3 ואילך.

ימינו אלה - ימות המשיח

ועוד והוא העיקר – שתיכף ומיד נעשה בפועל ממש "פדה בשלום נפשי גו' כי ברבים היו עמדי", שכאו"א מישאל הוא "עמדי", עם דוד מלכא משיחא, ועם הקב"ה, "פדאני לי ולבני מבין אומות העולם".

ובפרט בימינו אלה – ימות המשיח – שבהם נמצאים עכשיו, וצריכים רק "לפתוח את העיניים", ואז רואים שנמצאת כבר הגאולה האמיתית והשלימה בפשטות, וכל בני, "בנעדינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו", מוכנים בכל הפרטים ופרטי פרטים "לגשת ולהסב אל השולחן" ("צוגיין און זעצן זיך צום טיש"), שולחן ערוך בכל מטעמים ובכל טוב, החל מעוניי הגאולה, לזיתן ושור הבר ויין המשומר, ועוד ועיקר, "לדעת את ה'", "מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

(משיחת מוצאי י"ט-כ"ף כסלו ה'תשנ"ב, ב"יחידות" כללית - מוגה)

בשר ודם שנמצא כבר בעולם-הזה הגשמי

. . בהמשך לזה – יעלו עתה אלו שהכינו משקה התוועדיות בקשר עם פעולות דהפצת התורה והמעיינות חוצה, וכרגיל, יכריזו אודות תוכן המאורע, והמקום והזמן, ויזמינו את כל המסובים, בתוככי כלל ישראל, ולכל לראש – יזמינו את משיח צדקנו!! ויה"ר שעוד לפני שיבוא הזמן להתוועדיות אלו, תיכף ומיד בעלייתם להכריז ולהזמין כו' – יבוא ויתגלה משיח צדקנו בפועל ממש,

– בשר ודם, שנמצא כבר בעוה"ז הגשמי, דמכיון ש"אחכה לו בכל יום שיבוא", על-כן צריך לומר שמציאותו (נשמה בגוף) קיימת גם עתה.

(משיחת ש"פ וישלח, ט"ו כסלו ה'תשמ"ט - בלתי מוגה)

"מ'מאנט תכלית"...

טוענים יהודים ועושים "געוואַלד": היתכן שמשיח צדקנו עדיין לא בא?! "עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו"...

ופשוט, שאין הכוונה לבוא ב"טענות" למישהו, עאכו"כ להקב"ה!

הכוונה היא, איפוא, "טאַפּאַרו-דאָ-פּלאַחו" (הגרזן על העץ, מעשה בפועל), "מ'מאנט תכלית" ... [= תובעים "תכלית"] וה"תכלית" היא – שמשיח צדקנו יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, בעגלא דידן ממש, בשעתא חדא וברגעא חדא, "ארו עם ענני שמיא", "אחישנה" ב"אחישנה".

(משיחת י"ט כסלו ה'תשמ"ו - בלתי מוגה)

אין ברירה אלא להתנהג באופן של "ווילדקייט"!

. . כשם שבמלאכת הבריאה, הרי ע"י פעולה "קטנה" (הורדת הקורנס) נשלמה כל מלאכת הבריאה ("זיכל גו' מלאכתו"), ומזה נכנסו מיד ל"ישיבות ביום השביעי"¹,

עד"ז הוא גם אצל בני, שכל יהודי הוא שלוחו של הקב"ה וכמותו דהמשלח (כנ"ל בארוכה*), דגם כשמדובר אודות פעולה טובה אחת ויחידה, ואפילו כשהמדובר הוא בפעולה הכי קטנה שהיא לא יותר מ"כחוץ השערה" – צריך הוא לדעת, שיכול להיות, שפעולה זו היא ה"מכה בפטיש", או יותר "קרוב" – "הורדת הפטיש", שעל ידה נשלמת כל העבודה דזמן הגלות, ומיד (אחרי הפעולה) נכנסים ל"יום שכולו שבת ומנוחה"². וכהפס"ד ברמב"ם³: "עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

עפ"ז יש לנו גם הסברה על כך שמרעישים ללא הרף ("מ'האלט אין איין שטורעמען") שיהודי צריך "לרדוף" ("דארף זיך יאגן") להוסיף עוד פעולה ועוד פעולה בתומ"צ, הפצת היהדות והמעיינות חוצה, ובפרט בשנה זו – בעניני "הקהל" ו"תשמח" (שמחה), כי עי"ז אפשר להביא את משיח צדקנו ברגע א' קודם**.

דלכאורה: בני' הרי מחכים למשיח כבר אלפי שנים⁴, וכבר עשו ריבוי תורה ומצוות במשך כל הדורות?!

וע"פ הנ"ל הרי זה מובן: מכיון שמדובר אודות מילוי והשלמת שליחותו של הקב"ה לעשות לו ית' דירה בתחתונים – הרי הקב"ה אינו מוגבל האם זה יהי' ע"י פעולה קטנה או גדולה, ע"י גדול שבגדולים או קטן שבקטנים – הרי יתכן, שפעולה קטנה זו ע"י ילד קטן תהי' ה"מכה בפטיש" שתביא את הגאולה!

[ע"ד*** תורת הבעש"ט הידועה⁵ בנוגע לתכלית שליחות וירידת הנשמה בגוף, שיכול

- 1) בראשית ב, ב.
- 2) סוף מס' תמיד.
- 3) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

4) כמבואר בפרשתנו בנוגע ליעקב ובפשוטו של מקרא – פרש"י (לג, יד בסופו).

5) "היום יום" ה אייר. אגרות-קודש אדמו"ר מהור"צ ח"ג ע' קעד. ע' רצה. ח"ד ע' תקא. ועוד.

* סעי' ג-ח בשיחה (סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 139 ואילך).
 ** [בהנחה בלתי מוגה נכתב כאן:] ועדיין בנוגע לדיבור אודות ביאת המשיח – דלכאורה, הדיבור בכל החיות והלהט כוי שמשיח צדקנו בא תיכף ומיד ממש, הוי"ע של **ווילדקייט**" [= פראות], שהרי, כבר נאמרו דברים אלו **ריבוי פעמים**, ואעפ"כ לא זו מאומה (לכאורה), ומה מקום להמשיך ולדבר בזה בכל החיות והלהט כוי, שבת לאחר שבת?!

אם רוצים בכל זאת לדבר על משיח צדקנו – לא צריכים לצעוק... אלא יכולים לדבר בנחת ובמתניות, להפטיר בניגון חרישי, ולכל היותר למחוא כפיים. ואם

*** קטע זה המובא באריחיים – נשמט מהשיחה שענדפסה (בתרגום) בהתוודעויות תשמ"ח ח"א ע' 595.

להיות שנשמה תרד למטה וח'ה שבעים-שמונים שנה כדי לעשות ליהודי טובה פעם אחת. זאת-אומרת, שהגם שהיהודי למד תורה וקיים כל המצוות, קלות וחמורות – יכול להיות שעיקר שליחות הנשמה שלו בגוף היא בכדי לעשות טובה ליהודי!]

וידיעה זו גופא מוסיפה יותר מרץ וחיות לכל יהודי בעבודתו בפועל:

לחזק כל פעולותיו במילוי שליחותו של הקב"ה בעולם לעשות "דירה בתחתונים", ע"י קיום התורה ומצוות, והפצת היהדות והפצת המעיינות חוצה גם ליהודים אחרים, עד גם בנוגע להפצת שבע מצוות בני נח אצל אינם-יהודים⁶.

ולא רק באופן ד"ויצא" – לצאת בעצמו לעשות השליחות, אלא "וישלח" – לעשות (או לחזק) שגם אחרים יהיו (יותר חזק ויותר בגלוי) "שלוחים" של הקב"ה, ועד עם כחות ד"מלאכים ממש", כנ"ל*.

(משיחת ש"פ וישלח, י"ד כסלו ה'תשמ"ח - מוגה, תרגום מאידית**)

6) ראה רמב"ם הל' מלכים ספ"ח.

* סעיף י' בהשיחה והע' 52 (סה"ש שם ע' 144). ** התרגום דשיחה זו הוגה ותוקן מחדש על-ידינו.

כשבועת שריפה לא עורכים חשבונות

כאשר – רחמנא ליצלן – בוערת שריפה, רואים בטבע האדם שהוא אינו נעמד להציל את חפציו באופן מסודר – אשר בתחילה מחפש במגירה שבה מונח דבר יקר ולאחמ"כ הולך למגירה שני' שבה נמצא דבר שאינו יקר כ"כ (כמו הקודם) אך גם הוא חשוב – אלא הקב"ה הטביע בטבע בני אדם שכאשר בוערת שריפה אזי מיד "ויקח מן הבא בידו"¹ ו"מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה"².

[והנמשל: גם כאשר אפשר לערוך חשבונות – חשבונות שאינם אמיתיים או אפילו חשבון צדק אמיתי – שבשנים כתיקונם ה' צריך להיות סדר שונה, הרי זה לא נוגע ל"שעת חרום", שעה בה הקב"ה שורף את שיירי הגלות האחרונים, ורוצה שיהיו ראויים ל"ואתם תלוקטו לאחד אחד בית ישראל"³ וכפירוש רש"י⁴ שהקב"ה אוהז ביד כ"א ומוציאו מהגלות.

אמנם, גם מצד היהודי צריכה להיות איזו הכנה, "ויקח מן הבא בידו", ועל כך אומרים שהגיע כבר הזמן לקדש את שמו של הקב"ה באופן שגם אינם-יהודים יראו זאת, על-ידי שהיהודי יהי' יהודי באהליך ויהודי בצאתך, עם "גאון יעקב" ועם כל התוקף בנוגע לשמו, לבושו ולשונו, וכל הענינים שבזכותם יצאו בני ישראל מגלות מצרים⁵, "כימי צאתך מארץ מצרים"⁶, ובודאי שניתן הכח לבצע זאת בשלימות, וכאמור לעיל – בשמחה ובטוב לבב,

וזה גם יזרז, יקדים וימהר את קיום היעוד ד"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

(תרגום חפשי משיחת י"ט כסלו ה'תשמ"ח - בלתי מוגה)

1) פרשתנו לב, יד.

2) ראה מכלילתא (ורש"י) בא יב, יז. וראה אנציק' תלמודית ע' אין מעבירין על המצות. וש"נ.

3) ישעי' כז, יב.

4) נצבים ל, ג.

5) ראה פס"ז (לקח טוב וארא ו, ו. וראה בהנסמן בלקו"ש ח"א ע' 230).

6) מיכה ז, טו.